

ПЕРЕДМОВА

Якісний поступ у розвитку наукових знань у XIX – на початку XX ст. спричинив небачений розвиток індустріального суспільства, актуалізувавши генезу професійної та вищої технічної освіти. У Галичині вона розвивалася в широкому європейському контексті пошуку оптимальних форм та моделей підготовки професійних інженерно-технічних кадрів, фахівців хімічних технологій та архітекторів для задоволення потреб промисловості, нафтовидобувної галузі та будівництва.

Сучасний розвиток наукового та педагогічного потенціалу Національного університету «Львівська політехніка» значною мірою визначається тим, що у своїй діяльності він опирається на традиції та цінності своєї більш як 170-літньої історії. Такі навчальні заклади, як Львівська політехніка завжди були і залишаються не тільки навчальнимикладами. Це осередки освіти та науки, де генеруються та розвиваються ідеї, середовища, де працюють та виховуються кваліфіковані фахівці та громадські лідери, це простори, де люди змінюються і вдосконалюються.

В умовах сучасних освітніх реформ історичний досвід становлення і розвитку технічної освіти Галичини є важливим надбанням української науки і техніки. Системне вивчення історії розвитку технічної освіти Галичини сприятиме кращому розумінню сучасних процесів трансформації освіти, спрямованих на вдосконалення підготовки студентів вищих технічних закладів. Однак слід констатувати, що сьогодні історія професійно-технічної освіти Галичини XIX – початку XX ст. залишається однією з недостатньо досліджених галузей української науки.

Видання «Львівська політехніка в пресі (1844–1900)» дає можливість ознайомитися з тогочасними львівськими періодичними виданнями і певною мірою заповнити ці прогалини. Читач має нагоду зрозуміти, яким був цей навчальний заклад у перші десятиліття свого існування, відчутти його повсякденне життя та дух часу. Серед інформації про події, які відбувались у Львові, Галичині та загалом в імперії Габсбургів, на сторінках часописів зафіксовано події, що безпосередньо та опосередковано стосувалися Львівської політехніки та розвитку вищої технічної освіти у Галичині.

Неабияка заслуга в пошуку газетних матеріалів до історії Львівської політехніки належить упорядникам бібліографічного покажчика «Львівська політехніка в публікаціях (1844–2013)» (Львів, 2014). Втім, під час роботи над нинішнім збірником упорядники не обмежилися надбаннями попередників, розширивши коло пошуків і переглянувши *de visu* низку видань, не згаданих у покажчику. В основі цього збірника матеріалів статті, опубліковані у польських щоденних газетах Львова: «Gazeta Lwowska» і «Kurjer Lwowski», а також в українських часописах «Діло» і «Руслан».

Зібрані у цьому виданні матеріали періодичних видань охоплюють період від 1844 р. – часу заснування Технічної академії – до кінця XIX ст. У середині століття тоді ще нечисленні львівські газети подавали лише основну інформацію, яка стосувалася закладу: відомості про кадрові призначення, порядок прийому студентів, організацію навчального процесу тощо. Чимало нотаток було присвячено будівництву нового корпусу для Технічної академії, яку тоді ж було перейменовано на Вищу політехнічну школу. У зв'язку з поступовим перетворенням Львівської політехніки на важливий науково-освітній осередок і водночас із поширенням грамотності та зростанням інтересу читачів до друкованого слова обсяг інформації в часописах про цей заклад збільшився. На сторінках періодичних видань розглядалися нові теми, з'являлося все більше відомостей про наукові поїздки студентів Політехніки та їхню громадську діяльність, більше уваги стали звертати і на конфлікти усередині закладу.

Матеріали з польських часописів подано в перекладі українською, а з українських – в оригінальному вигляді. Для зручності роботи з виданням укладено іменний покажчик та перелік скорочень.

Періодичні видання допомагають доповнити наші знання про історію цього навчального закладу. Публіцистичний стиль преси дає можливість реконструювати живі деталі тодішнього повсякдення Політехніки, які часто важко помітити за сухою мовою цифр і фактів документів урядового характеру. Наведена у збірнику інформація є дуже різноманітною і може бути цікавою не лише для дослідників історії технічної освіти, а й для всіх шанувальників минулого Львова та Галичини. Сподіваємося, що цей збірник матеріалів передуватиме іншим, ґрунтовнішим дослідженням з історії львівських вищих шкіл і Львівської політехніки зокрема.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

а. в., австр. вал. – австрійська валюта
Апост. – Апостольська
бар. – барон
гр. – граф
гульд. – гульден
д-р – доктор
ерц. – ерцгерцог
зол. р. – золотий ринський
імп. – імператорський
Й. Е. – Його Ексцеленція
Й. Св. – Його Світлість

мин. м. – минулого місяця
мін. – міністерство
оп. – опера
р. вл. – рукою власною
св. пам. – світлої пам'яті
Техн. акад. – Технічна академія
Тов. – товариство
ц. к. – цісарсько-королівський
ц. м. – цього місяця
ц. р. – цього року
цт. – цент